

החוג לקרימינולוגיה

תואר שני

קרימינולוגיה עם

התמחות בילדים ונוער בסיכון

(M.A)

Hagitt@wgalil.ac.il

ראשת החוג: ד"ר חגית תורג'מן 04-9015222

YaakovR@wgalil.ac.il

ראש מגמת ההתמחות: ד"ר יעקב ראובן 04-9015221

Advap@wgalil.ac.il

רכזת החוג: אדוה פנטליס 04-9015211

סגל המרצים

BrendaG@wgalil.ac.il

פרופ' ברנדה גייגר

IritE@wgalil.ac.il

ד"ר עירית עין-טל

BennyB@wgalil.ac.il

ד"ר בני ביילי

AnatS@wgalil.ac.il

ד"ר ענת אשד

YosefZ@wgalil.ac.il

ד"ר יוסף זוהר

ChenR@wgalil.ac.il

ד"ר חן ריידר

beatricec@wgalil.ac.il

ד"ר קוסקס ביטאריס

nirr@wgalil.ac.il

ד"ר ניר רוזמן

AnatS@wgalil.ac.il

ד"ר ענת אשד

עמית הוראה

ZivG@wgalil.ac.il

ד"ר גלעד זיו

מרצים מן החוץ

vifaatl@wgalil.ac.il

ד"ר יפעת ליידר

תנאי קבלה ותנאים להשלמת התואר השני

תנאי קבלה

קבלת מועמד תתבסס על הקריטריונים הבאים:

- א. סיום תואר ראשון במוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל בתחומי מדעי החברה, מדעי ההתנהגות, מדעי הרווחה והבריאות או משפטים
- ב. ציון ממוצע סופי של התואר הראשון 80 ומעלה.
- ג. סיום כל החובות לתואר "בוגר" לפני תחילת שנת הלימודים.
- ד. המלצות אקדמיות - המלצה מן האקדמיה המעידה על יכולתו וכישוריו של המועמד באשר להיבטים אקדמיים של יכולות ניתוח, חשיבה ביקורתית וכתיבה מדעית.
- ה. המלצות ממקומות עבודה והתנסות – המלצות המעידות על ניסיון בעבודה עם ילדים ונוער יכולות להוות יתרון.
- ו. השתתפות בראיון קבלה - לראיונות יזמנו רק חלק מהמועמדים בהתאם לשיקולי ועדת הקבלה של החוג ובהתחשב בגיליון הציונים של המועמדים ובהמלצות שהגישו.
- ז. פטור מאנגלית - פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר ע"י מ"ג. במקרים חריגים, ועדת הקבלה החוגית תהיה רשאית לקבל מועמד ללא רמת פטור באנגלית ובתנאי שיגיע לרמת פטור במועד שיידרש ע"י ועדת הקבלה, הקבלה תהייה על תנאי ואי עמידה בו תגרור הפסקת לימודים.
- ח. קבלה במעמד על תנאי – מועמדים מתאימים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהיקף לימודיהם בקרימינולוגיה אינו מאפשר המשך ישיר ללימודים לתואר שני בקרימינולוגיה, ידרשו להשלים מקצועות יסוד בקרימינולוגיה, או בקורסים מתודולוגיים. סטודנטים שלא למדו את הקורסים הבאים נדרשים להשלים לפני תחילת הלימודים או עד תחילת סמסטר כפי שמפורט להלן. ניתן להשלים את הקורסים באקדמית גליל מערבי או בכל מוסד אחר מוכר להשכלה גבוהה בתכנית לקרימינולוגיה.

קורס להשלמה	נדרש להשלים עד סמסטר	דרישות קדם
תיאוריות בקרימינולוגיה	תחילת סמסטר ב' בשנה א'	
דרכי הענישה/פנולוגיה	תחילת שנה ב'	
פסיכופתולוגיה	תחילת סמסטר ב' בשנה א'	
סטיה חברתית	תחילת שנה ב'	

תתאפשר מועמדות של בוגרי אוניברסיטאות ומכללות מחו"ל שסיימו תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה, בכפוף לאישור וועדת הקבלה של התכנית.

תנאי הקבלה בעברית עבור מי שעברית אינה שפת אמו

ללומדים תואר ראשון בארץ - אין. אם יהיו סטודנטים שלמדו בחו"ל לתואר ראשון ושפת האם שלהם אינה עברית, הם יתבקשו לעבור בחינה פנימית בעברית במכללה. באם יזדקקו להעשרת שפתם, יוכלו להשתתף בקורס יעודי לכך המתקיים מעת לעת במסגרת שירותי הדיקנט.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים והענקת פטורים מקורסים

סטודנט אשר למד במוסד אקדמי אחר ועובר ללמוד במכללה, ומעוניין בהכרה אקדמית, חייב להמציא דו"ח ציונים מפורט על לימודיו במוסד בו למד. ההכרה בלימודים קודמים מקנה זכות להפחתה מקבילה במספר נקודות הזכות הנדרשות לתואר במכללה. בכל מקרה חייב סטודנט להשלים לפחות 60% מנקודות הזכות לתואר השני במכללה האקדמית גליל מערבי.

תנאי המעבר משנה לשנה בתוכנית הלימודים

- במקרים שבהם סטודנט לא מילא את חובותיו בשנה א' המעבר לשנת הלימודים הבאה יידון ע"י ועדת ההוראה.
- במקרים שבהם סטודנט לא מילא את חובותיו בשנה ב', תדון ועדת ההוראה באפשרות להאריך את לימודיו.
- סטודנט יכול לגשת לבחינה בכל קורס בשני מועדים בלבד.
- סטודנט יכול לחזור על אותו קורס פעם נוספת בלבד.
- סטודנט אשר נכשל בקורס יוכל לחזור עליו פעם אחת בלבד בשנה העוקבת.
- במידה וסטודנט נכשל בשלושה קורסים יאלץ לעזוב את לימודיו חוג.
- סטודנט שנאלץ לעזוב את תכנית הלימודים יוכל לעבור ללמוד בתוכנית אחרת לתואר שני בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה של החוג האחר ובהסכמת ראש החוג החדש). המעבר לחוג האחר יהיה בשנת הלימודים העוקבת.
- לסטודנט שנכשל בשלושה קורסים ומעלה גם בתוכנית האחרת, לא תינתן הזדמנות נוספת ולימודיו במכללה יופסקו.
- לסטודנט שנכשל ביותר ממחצית מהקורסים לא תינתן הזדמנות נוספת ללמוד בתוכנית אחרת ולימודיו יופסקו.
- תנאי המעבר משנה לשנה - ציון עובר בכל הקורסים (60 לפחות).

תנאי סיום לזכאות לתואר

- ציון של 60 לפחות בכל קורסי החברה, הבחירה, הסדנאות והסמינריונים
- ציון של 70 לפחות בעבודת הגמר

ציון כולל של התואר השני

- קורסי חובה ובחירה 40%
- סמינריונים 30%
- עבודת גמר 30%

סיום לימודים ב'הצטיינות' או 'בהצטיינות יתרה'

סטודנט זכאי ל'תעודת מוסמך בהצטיינות יתרה', אם סיים את לימודיו בציון של 95 ומעלה, ונמצא בחמשת האחוזים העליונים של הציון הממוצע במחזור.

סטודנט זכאי ל'תעודת מוסמך בהצטיינות', אם סיים את לימודיו בציון של 90 ומעלה, ונמצא בעשרת האחוזים העליונים של הציון הממוצע במחזור.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה, קורסי בחירה, שני סמינריונים, סדנאות ועבודת גמר. במסגרת התכנית ילמדו הסטודנטים קורסים בתחומים מגוונים כגון, הערכה ואבחון של מסוכנות, אתיקה בהתערבות עם אוכלוסיות בסיכון, הפרעות נפשיות והתנהגותיות בגיל ההתבגרות, עברייני מין וקורבנותיהם ועוד. בנוסף, הסטודנטים ילמדו בשנה הראשונה קורסים מתודולוגיים ובשנה השנייה יכתבו עבודת גמר.

מטרות התוכנית

לימודי התואר השני בחוג לקרימינולוגיה מיועדים להעמיק את הידע העיוני, היישומי והמחקרי של הסטודנטים בתחומים המרכזיים בקרימינולוגיה ולהכשיר אותם לתפקידי הדרכה, שיקום, ניהול ומחקר בתחום. התוכנית תקנה לבוגרים הכרה מעמיקה של המציאות העבריינית בחברה הישראלית ותתמקד בהעמקת הידע והעשרת הכלים הקשורים לעבודה עם ילדים ונוער בסיכון. הבנת תהליכי אכיפת החוק, כלים למניעה ושיקום עבריינים וכפועל יוצא מזה גם יכולת ניתוח ותכנון מדיניות אכיפה, ובניית תוכניות מניעה והתערבויות לצמצום ממדי הפשיעה בחברה.

בתוך כך מיועדת התכנית:

- להקנות ידע ומיומנויות מתקדמים בתחומים מובילים בקרימינולוגיה ולהעמיק את הידע הרלוונטים לעולמם של ילדים ומתבגרים המצויים במצבי סיכון
- להקנות כלים להערכת מסוכנות ובניית תוכניות מניעה/התערבות מבוססות ראיות (Evidence based interventions) והערכתם.
- להקנות יכולת מחקרית ברמה אקדמית נאותה שתהווה בסיס ותמיכה לבנייה, עיצוב והערכה של תוכניות למניעה וטיפול בעבריינות וקורבנות בקרב מתבגרים.
- להכשיר אנשי מקצוע בקרימינולוגיה להיות בעלי מודעות לתהליכים חברתיים המתרחשים בסביבתם ובעלי פוטנציאל למעורבות חברתית.
- להקנות כלים יישומיים בתחום ההדרכה והטיפול באוכלוסיות בסיכון בכלל ובילדים ונוער בפרט וזאת ברמה מקצועית גבוהה שתאפשר להם להשתלב במהלך הלימודים ומיד אחריהם במערך הטיפול והמניעה של מצבי סיכון.
- לאפשר נגישות להשכלה גבוהה מתקדמת והכשרת קרימינולוגים מובילים שיוכלו להוביל פרויקטים של מניעה ושיקום של אוכלוסיות בסיכון בישובים מהם הם מגיעים.

מתכונת הלימודים

הלימודים ירוכזו ביום לימודים אחד בהיקף של 8-10 שעות ויתפרסו על פני שנתיים – שני סמסטרים בכל שנה ובסה"כ ארבעה סמסטרים. סמסטר נוסף יינתן לצורך הגשת עבודת הגמר הסופית לסטודנטים שיזדקקו לכך. בסה"כ ילמדו 20 נקודות זכות בשנה הראשונה ו-20 נקודות זכות בשנה השנייה.

יום נוסף יוקדש לפרקטיקום בהיקף של 2-6 שעות שבועיות (בשנה הראשונה לפחות 2 ש"ש ובשנה השניה לפחות 4 ש"ש פרקטיקום שבמסגרתו ישולבו הסטודנטים במקומות התנסות הרלוונטיים להתמחות שלהם). להתנסות תתווסף סדנא מלווה שתהיה בהיקף של 2 שעות שבועיות ותזכה את הסטודנטים ב-4 נ"ז. הסדנא תשולב ביום הלימודים המתבצע במכללה.

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה (12 נ"ז), קורסי בחירה (12 נ"ז), סמינריונים (8 נ"ז), סדנא לפרקטיקום (4 נ"ז) ועבודת גמר (4 נ"ז)

תכנית הלימודים בקרימינולוגיה עם התמחות בילדים ונוער בסיכון

שנה א':

שם הקורס	סוג הקורס	נ"ז	סמסטר
תיאוריות מתקדמות בקרימינולוגיה שיטות מחקר וסטטיסטיקה למתקדמים שיטות מחקר וסטטיסטיקה למתקדמים (תרגיל) שיטות מחקר איכותניות פעוטות וילדים במצבי סיכון בני נוער וצעירים במצבי סיכון ומצוקה	קורסי חובה	4	א
		2	א
		-	א
		2	ב
		2	א
		2	ב
		4	שנתי
הטיות שיפוטיות במערכת המשפט	(יש לבחור סמינריון 1 מתוך 2)	4	שנתי
		4	שנתי
הפרעות נפשיות והתנהגותיות בגיל ההתבגרות התהוות הפשיעה במהלך החיים עברייני מין וקורבנותיהם: היבטים תיאורטיים ופרקטיים	בחירה (יש לבחור 2 מתוך 3 קורסים)	2	ב
		2	ב
		2	ב
התנסות מעשית של 80 שעות שנתיות (2-4 שעות שבועיות)	פרקטיקום		שנתי

שנה ב':

שם הקורס	סוג הקורס	נ"ז	סמסטר
אירועי חיים שליליים והשפעתם על התנהגות עוברת חוק מתחים סביב שוויון מגדרי ותוקפנות	סמינריונים (יש לבחור סמינריון 1 מתוך 2)	4	שנתי
		4	שנתי
מסיכון לסיכוי – בני נוער עולה ומיעוט אתני ותרבותי בחברה פלורליסטית הורות בראי פתולוגיות של סטיה ועבריינות סוגיות אתיות בהתערבות עם אוכלוסיות בסיכון הערכה ואבחון של מצבי סיכון שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים – בין לגליזציה להתמכרות ושיקום	בחירה (יש לבחור 4 מתוך 5 קורסים)	2	ב
		2	א
		2	ב
		2	א
		2	ב
סדנה להנחיית עבודות גמר שיטות טיפול בנוער על רצף הסטיה והעבריינות (סדנה מלווה לפרקטיקום)	סדנאות	4	שנתי
		4	שנתי
התנסות מעשית של 120 שעות שנתיות (4-6 שעות שבועיות)	פרקטיקום	-	שנתי

פרקטיקום

במקביל לתוכנית הלימודים האקדמית, הסטודנטים ישתלבו בהתנסות מעשית של 2-4 ש"ש בשנה הראשונה ללימודיהם ובהתנדבות של 4-6 ש"ש בשנת הלימודים השנייה. עד סוף הלימודים, הסטודנטים ייצברו 200 שעות התנסות בעבודה עם ילדים ונוער בסיכון. ההתנסות המעשית תתבצע במקומות הרלוונטיים לתחום ההתמחות. דוגמאות למקומות התנסות: מעונות חסות הנוער (כפר הנוער נירים, מעון אחווה, נוף הרים), היחידה לקידום נוער בחיפה, הבית ברחוב חיים בחיפה, עמותת יידיים (פרויקט סיכויים) ועוד.

הפרקטיקום מתבצע בהתנדבות ואינו מזכה בנקודות זכות. ההתנסות של הסטודנטים כוללת חונכות אישית, הדרכת קבוצות וסיוע בניהול שוטף של המוסד בו הם מתנסים. הסטודנטים יקבלו ליווי צמוד להתנסות הן ממקומות ההתנסות עצמם והן במסגרת סדנה מלווה שנקראת 'שיטות טיפול בנוער על רצף הסטייה והעבריינות'.

תיאורי הקורסים

תיאוריות מתקדמות בקרימינולוגיה

הקורס סוקר את ההתפתחויות המודרניות של הקרימינולוגיה ובסיס הידע התיאורטי שפיתחה בעשורים האחרונים. הדיון בתאוריות המתקדמות יתקיים לצד הבהרת סוגיות של הגדרת ההתנהגות העבריינית, מדידתה ובחינת התרומה של הידע התיאורטי לפרקטיקה. במהלך הקורס, תוצגנה תאוריות מתקדמות מהיבטים שונים וישם דגש על הבנה וניתוח ביקורתי של ההתפתחויות האחרונות. הקורס יקנה ידע עובדתי ויכולת אנליטית מתקדמת בהבנה וניתוח של תהליכים וגורמים המביאים לפשיעה. במהלך הקורס יועלו רעיונות ויבחנו ניסיונות שונים שנעשו כדי להתמודדות עם בעיית הפשיעה.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 65

ש' 0212010-01 ד"ר חגית תורג'מן ג' 11:45-15:10

שיטות מחקר וסטטיסטיקה למתקדמים

שיטות מחקר וסטטיסטיקה מהווים אבני יסוד במחקר המדעי. הקורס הנוכחי מתמקד בשיטות מחקר וסטטיסטיקה מתקדמים בקרימינולוגיה. מטרת הקורס להקנות לסטודנטים כלים בחשיבה, תכנון וניתוח נתונים הקשורים לפשיעה ואכיפת חוק. במהלך הקורס רוכשים הסטודנטים כלים מעשיים בתכנון המחקר המדעי ובעיבוד נתונים סטטיסטיים מתקדמים, באמצעות תוכנת SPSS. מעבר להיכרות בסיסית ויישום מודלים סטטיסטיים מתקדמים, הסטודנטים ילמדו לבחון יישומים אלו במחקרים קרימינולוגיים קיימים, ליישם אותם בהתאמה למערכי מחקר שונים ולפרש ולהציג את ממצאיהם כמקובל בקרימינולוגיה.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0212020-01 ד"ר חגית בראנץ סבו ג' 16:00-17:30

שיטות מחקר וסטטיסטיקה למתקדמים (תרגיל)

א' 0212021 גב' טרשצ'נקוב ולריה ג' 12:00 – 13:30

שיטות מחקר איכותניות

מחקר איכותני מהווה אחד משני סוגי המחקר במדעי החברה ונחשב לדרך מחקרית ייחודית המשלימה את שיטת המחקר הכמותי. ברוח זו, רווחים בשנים האחרונות יותר ויותר מערכי מחקר משולבים (MIX METHODS) השנתפסים כמערכי מחקר יותר מקיפים מוצקים, ומוערכים.

המחקר האיכותני נחשב כמתאים ביותר לגישוש ולמיפוי ראשוני של תופעות וחוויות חיים בלתי מוכרות, ועל כן רכישת מיומנויות מחקר איכותניות מוסיפה ידע מועיל לחוקרים במדעי החברה בכלל ובמרחב הקרימינולוגי בפרט. הקורס יחשוף את הסטודנטים לבמבט האיכותני על המציאות ברמה הפילוסופית והפרקטית-מחקרית. מטרת הקורס היא להעניק לסטודנטים הכרות עם הזרמים השונים של המחקר האיכותני, והתנסות בדרכים העיקריות לאיסוף נתונים איכותניים ולניתוחם התמתי.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 0212030-01 ד"ר בני ביילי ג' 18:00-19:30

פעוטות וילדים במצבי סיכון

בעשורים האחרונים ישנה מודעות גוברת למגוון סיכונים פיזיים ונפשיים העלולים לחול על ילדים במרחב המשפחתי ומחוצה לו. ההבנה כיום היא כי במצבי חיים מגוונים ישנו פוטנציאל לפגיעות המסכנות את התפתחותם המיטבית של ילדים רבים, ולא מיעוט זניח מתוכם. בהיבט הקרימינולוגי, הקשר שבין חיי עבריינית לבין חשיפה למצבי סיכון בילדות הוא חיובי, חזק ומוכח. הקורס יעסוק בהיבטים תאורטיים של הגדרת הילדות, בסוגים שונים של סיכונים ופגיעות, ובהיבטים המשפטיים והטיפוליים שהתפתחו בעשורים האחרונים בישראל. הקורס יכלול הרצאות פרונטליות, קריאה משותפת של טקסטים, צפייה בסרטים, עבודה בקבוצות. מטרת הקורס היא להציג בצורה ביקורתית את מגוון מצבי הסיכון החלים על ילדים לצד ההכרות עם ההיבטים המשפטיים והטיפוליים שפותחו סביב התופעה בישראל.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0212060-01 ד"ר בני ביילי ג' 14:00-15:30

בני נוער וצעירים במצבי סיכון ומצוקה

גיל ההתבגרות והבגרות הצעירה, מזמנים לבני נוער וצעירים אתגרים משמעותיים וחושפים אותם למצוקות רגשיות, למצבי בדידות וניכור ולקושי להתמודד עם המציאות המשתנה. מטרת הקורס להעמיק את הידע של הסטודנטים במשמעות המושג סיכון בהקשר של נוער וצעירים ולסייע להם לזהות התנהגויות, מצבים ומצוקות המציבים את בני הנוער וצעירים על רצף הסיכון. הקורס יתמקד בהגדרת מצבי הסיכון והמצוקה, במיפוי והעמקה בגורמי הסיכון והחוסן המשפיעים עם הסיכון ובסקירת היבטים של חקיקה, מניעה ושיקום של בני נוער וצעירים ובכך יקנה לסטודנטים הבנה מעמיקה וכלים בסיסיים בבניית תוכניות התערבות הממוקדות במניעה וטיפול במצבי סיכון. הקורס יכלול הרצאות פרונטליות, קבוצות דיון וניתוחי מקרים.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0212070-01 ד"ר ראובן יעקב ג' 18:00-19:30

אלימות, תוקפנות ופשעי שנאה

אלימות היא התנהגות רווחת בחברה עוד משחר הימים ולאורך ההיסטוריה של האנושות היא נוגעת ביחידים, בקבוצות ובחברה כולה. הסמינר הנוכחי יבחן סוגים שונים של התנהגויות אלימות בהיבטים מיקרו ומאקרו חברתיים תוך ניסיון למפות את סוגי האלימות הקיימים ואת המאפיינים והגורמים המבחינים ביניהם. הסמינר יקנה לסטודנטים ידע וכלים מתקדמים בביתוח התנהגויות אלימות והתבוננות על השפעתה של האלימות על האדם האלים עצמו ועל סביבתו. בקורס תידון תופעת האלימות על רצף שבין ביטויי תוקפנות ואלימות אישיים, דרך אלימות כלפי קבוצות חברתיים ועד רצח עם.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ש' 0212080-01 ד"ר עירית עין טל ג' 8:30-10:00

הטיות שיפוטיות במערכת המשפט

מחקרים מתחום הפסיכולוגיה והקרימינולוגיה מראים כי קבלת החלטות נעשית לעיתים קרובות תחת הגבלות זמן וללא מידע מספיק. בשל כך, הן נתונות להשפעה של דעות קדומות וסטראוטיפים, המשויכים לקבוצות חברתיות שונות כגון: מגדר, גזע, מוצא אתני וכו'. קורס זה, תכליתו להביא להיכרות תיאורטית ואמפירית עם נושאים הקשורים להטיות בשיפוט וקבלת החלטות במערכת המשפט (הטית הגזע, הטית מגדרית וכו').

2 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ש' 0212090-01 ד"ר ניר רוזמן ג' 8:30-10:00

התהוות הפשיעה במהלך החיים

עקומת גיל פשיעה מצביעה על מגמות עקביות של כניסה לעולם העברייני, הגעה לשיא הפעילות העבריינית ודעיכת העבריינות. מגמות אלו מילדות ועד זקנה, מרמזות על התהוות ההתנהגות והזהות העבריינית לאורך מהלך החיים. מטרת הקורס הנוכחי לבחון בפרספקטיבה התפתחותית את השפעתם של נקודות מפנה ואירועי חיים משמעותיים על היווצרות ההתנהגות העבריינית. הקורס יקנה לסטודנטים ידע וכלים בזיהוי הצמתים המשמעותיים וגורמי הסיכון והחוסן המובילים את הפרט לעצב את הקריירה עבריינית שלו. מעבר לסקירה תיאורטית ומחקרית בתחום, הקורס ידון באפשרויות המניעה והשיקום הנגזרות מהפרספקטיבה החדשה וייתחם למקומה של גישה זו בעיצוב עתיד הקרימינולוגיה.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב 0212140-01 ד"ר חגית תורג'מן מתוקשב

עברייני מין וקורבנותיהם: היבטים תיאורטיים ופרקטיים

בקורס נבחין בין אנשים שביצעו עבירות מין לאנשים בעלי סטייה מינית ונציג הסברים שונים לתופעות אלה. תוצגנה סטיות מיניות והתנהגויות מיניות עברייניות שאינן בהכרח סטיות ויוסבר מודל מעגל הפגיעה, הרלוונטי לשני הסוגים. בנוסף יעסוק הקורס בהערכת מסוכנות של הפוגעים ובדרכי טיפול ושיקום שלהם, כמו גם בסוגיות הקשורות לקורבנות (מינם, מאפייניהם) והחוקים הייחודיים המנסים להגן עליהם.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב 0212130-01 ד"ר ראובן יעקב ג' 14:00-15:30

מתחים סביב שוויון מגדרי ותוקפנות - סמינריון

יש הטוענים כי המהפכה הפמיניסטית הינה המהפכה החשובה ביותר בתולדות האנושות, בוודאי מבחינת השלכותיה הרגשיות על שני המינים. במונחים היסטוריים אנו מצויים רק "כמה שניות" אחריה, כשהשלכותיה על חיי היומיום של רבים עודן טריות ודרמטיות. בחיי היומיום, אף שמרבית האנשים מצהירים כי ערך השוויון בין המינים הוא בעיניהם עניין מובן מאליו ורצוי, השלכותיו על היחסים המשתנים שבין גברים ונשים מכילות סתירות פנימיות מגוונות המדוברות מעט. סמינריון זה יעניק לסטודנטים אפשרות לבחור שאלת מחקר הנסובה סביב מודלים מסורתיים של גבריות ונשיות, ואלו החדשים, הליברליים והשוויוניים יותר. שאלות המחקר יחתרו להבין את העמדות של גברים ונשים לגבי הרווחים והמחירים של כל מודל, לגבי הפרשנויות הרצויות של "שוויון מגדרי" ויתרונותיו וסתירותיו הפנימיות.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ש' 0212350-01 ד"ר בני ביילי ג' 10:15-11:45

אירועי חיים שליליים והשפעתם על התנהגות עוברת חוק - סמינריון

בסמינריון מחקרי זה, נלמד, נדון ונחקר את השפעותיהם של אירועי חיים שליליים מעוררי מצוקה על נפש האדם התורמים להתפתחות מגוון הפרעות נפשיות והתנהגויות עוברות חוק הסוטות מגדר הנורמה החברתית. במהלך הקורס נדון בהיבטים פסיכולוגיים, קרימינולוגיים וסוציולוגיים של השפעות סביבתיות שליליות וטראומטיות על מהלך התפתחות האישיות והזהות העצמית, על שימוש פתולוגי במנגנוני הגנה פסיכולוגיים התורמים ליצירת הפרעות באישיות אשר תורמות לביצוע התנהגויות פורעות חוק. לאורך הסמינריון נלמד כיצד לערוך בפועל מחקרים על אוכלוסיות נורמטיביות וקליניות תוך התייחסות לכל שלבי עריכת המחקר: החל משלב תכנון המחקר, כתיבת הצעת המחקר על כל חלקיה, ביצוע המחקר בפועל, חישוב התוצאות, הסקת המסקנות וכתיבת עבודת המחקר הסופית. בהתאם לזאת, מטרת הסמינריון הינה להעניק לסטודנטים/ות התנסות מעשית ופרקטית בעריכת מחקרים הקשורים להשפעות של חווית דחק ואירועי חיים שליליים, על התפתחות אספקטים פתולוגיים באישיות התורמים ליצירת הפרעות נפשיות והתנהגויות חריגות ואנטי סוציאליות בבגרות.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ש' 0212150-01 ד"ר חן ריידר ג' 10:15-11:45

מסיכון לסיכוי – בני נוער עולה ומיעוט אתני ותרבותי בחברה פלורליסטית

המאה ה-21 מאופיינת בהיעדר גבולות בין חברות ושיח על חברה גלובלית. תהליכי הגלובליזציה מאופיינים בהגירה מואצת וחיים בחברות רב תרבותיות. מטרת הקורס להפגיש את הסטודנט עם תהליכי האקולטורציה המתרחשים כאשר שתי תרבותיות או קבוצות אתניות באות במגע זו עם זו. הקורס יבחן את האופן שבו מדיניות ההטמעה משפיעה על דעות קדומות, אפלייה וחוסר סובלנות עדתית ומעמידה בני נוער עולה ומיעוט אתני ותרבותי במצבי סיכון לשוליות רה אקטיבית, אנומיה ועיסוק בהתנהגות עבריינית. הקורס יבחן את ממדי האינטגרציה המערכתית תוך לימוד שפת המקום, הצלחה בביה"ס תוך פיתוח זהות רב תרבותית והזדמנות להצליח בחברה הישראלית.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב 0212220-01 פרופ' ברנדה גייגר ג' 14:00-15:30

הורות בראי פתולוגיות של סטיה ועבריינות

הקורס יתמקד בהורות והשפעתה כמפתח להבנת המנגנון שבבסיסן של בעיות התנהגות, עבריינות וסטייה בקרב בני נוער וצעירים. למידת התחום תעשה תוך בחינת מודלים תיאורטיים בהיבט פסיכו-סוציולוגי, המפרטים את הנזקים הנגרמים למתבגרים בשל מאפייני ההורים וכשלים בהורות, לרבות מעורבות ההורים בהתנהגות אנטי-סוציאלית בעצמם. מטרת הקורס להעמיק את החשיפה של הסטודנט למקומה המכריע של המשפחה בעיצוב ההתנהגויות המסתכנות של מתבגרים ולאפשר התבוננות פרקטית באפשרויות ההתערבות המשפחתיות ככלי למניעה וטיפול בהתנהגויות פתולוגיות של המתבגרים. במהלך הקורס יוצגו מקרים על ידי הסטודנטים לשם ניתוח המקרה, תוך יישום החומר הנלמד בקורס.

לא יינתן בתשפ"ג

הפרעות נפשיות והתנהגויות בגיל ההתבגרות

הקורס הנוכחי יתמקד בהיבטים פסיכו-פתולוגיים של גיל ההתבגרות. במסגרת הכרת והבנת המאפיינים של גיל ההתבגרות ומשמעותם, הסטודנטים יחשפו להפרעות נפשיות והתנהגויות שונות המופיעות בגיל ההתבגרות ולדרכי אבחון וטיפול תוך דגש על אינטראקציה בין גורמי סיכון וחוסן ועל הקשר בין תהליכים פסיכולוגיים, נויורוביולוגיים, בין-אישיים, חברתיים ותרבותיים. הקורס ידון במאפייני התקשורת בין מתבגרים לחבריהם, בין מתבגרים להורים ולמורים כחלק מדרכי האבחון וההתמודדות עם ילדים ומתבגרים במצבי סיכון. הקורס יהיה מורכב מהרצאות פרונטליות, דיונים כיתתיים ו-2 סיורים במחלקה פסיכיאטרית ובפנימייה לנוער עם הפרעת התנהגות.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 0212220-01 ד"ר חן ריידר 0212120-01 ג' 16:00-17:30

סוגיות אתיות בהתערבות עם אוכלוסיות בסיכון

התנהגות אתית של מטפלים נדרשה חברתית כבר בתרבויות קדומות כשהיא נוגעת לחובותיו המוסריות של איש הטיפול וליחסו ההגון כלפי מטופליו. בשנים האחרונות אנו עדים לפריחה מחודשת של העיסוק באתיקה, המתבטא בהגדרת כללי התנהגות בתחומי טיפול תוך העמדת טובתו של המטופל במרכז. כללים אלו מנוסחים בדרך כלל בקוד אתי. למרות ההבדלים בין גישות טיפוליות ושיטות עבודה, רבות הן הדילמות האתיות המשותפות.

מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לעקרונות וסוגיות אתיות מרכזיות, ולמודלים לפתרון דילמות אתיות כפי שהם באים לידי ביטוי במקצועות טיפוליים ובהקשר הישראלי. הקורס יכלול הרצאות פרונטליות, קריאה משותפת של טקסטים, צפייה בסרטים, עבודה בקבוצות.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 0212250-01 ד"ר בני ביילי ג' 12:00-13:30

הערכה ואבחון של מצבי סיכון

מטרת הקורס להקנות היכרות פרקטית תוך התנסות ותרגול עם כלי אבחון מרכזיים בתחום של הערכות אישיות העבריינית ומסוכנות לאלמות, פיזית ומינית. במהלך הקורס, הסטודנטים יחשפו למגוון כלי אבחון וילמדו שיטות אבחון והערכה, תוך הדגשת תרומתן להבנת מצבי סיכון בקרב מתבגרים ביחס לאוכלוסיות מבוגרים וצעירים עוברי חוק.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0212240-01 ד"ר ראובן יעקב ג' 14:00-15:30

שיטות טיפול בנוער על רצף הסטיה והעבריינות (סדנה מלווה לפרקטיקום)

מטרת הסדנה היא להקנות ידע ולחשוף את הלומדים למגוון שיטות התערבות שיקומיים במתבגרים עוברי חוק, תוך התנסות והדגשת הייחודיות של שיטות אלו. בסדנה יושם דגש על חשיבה ביקורתית על מנת לאפשר ללומדים לפתח גמישות ויצירתיות ביישום התערבויות טיפוליות ייחודיות בבני נוער.

2 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ש' 0212260-01 ד"ר ראובן יעקב ג' 16:00-17:30

סדנה להנחיית עבודות גמר

מטרת הסדנה היא להקנות ידע ולחשוף את הלומדים למגוון שיטות התערבות שיקומיים במתבגרים עוברי חוק, תוך התנסות והדגשת הייחודיות של שיטות אלו. בסדנה יושם דגש על חשיבה ביקורתית על מנת לאפשר ללומדים לפתח גמישות ויצירתיות ביישום התערבויות טיפוליות ייחודיות בבני נוער.

2 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 65

ש' 0212280-01 ד"ר חגית תורג'מן ג' 08:30-10:00

ש' 0212280-02 ד"ר ראובן יעקב ג' 08:30-10:00

ש' 0212280-03 פרופ' בועז סנג'רו ג' 18:00-19:30

ש' 0212280-03 פרופ' ברנדה גייגר ג' 8:30-10:00